

INSTRUKCJA BHP

POSTĘPOWANIA Z MATERIAŁEM SKAŻONYM SZKODLIWYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI W TYM I KATEGORII DZIAŁAŃ ZAMKNIĘTEGO UŻYCIA GMO

UWAGI OGÓLNE

Materiały skażone szkodliwymi czynnikami biologicznymi, tj. krew, jej pochodne i inne płyny ustrojowe, wydzieliny, a także odpady medyczne, komunalne oraz ścieki komunalne, należy traktować jako potencjalnie zakaźne i podejmować wszelkie działania zmierzające do maksymalnej ochrony przed ich szkodliwym działaniem.

Prace związane z materiałem skażonym szkodliwymi czynnikami biologicznymi może wykonywać pracownik:

1. W dobrym stanie zdrowia potwierdzonym orzeczeniem lekarskim stwierdzającym brak przeciwwskazań do pracy w narażeniu na działanie m.in. szkodliwych czynników biologicznych.
2. Przeszkolony w zakresie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Wyposażony w obuwie robocze, odzież roboczą oraz środki ochrony indywidualnej właściwe do poziomu narażenia.

CZYNNOŚCI PRZED PODJĘCIEM PRACY

Przed rozpoczęciem pracy należy:

1. Poddać się dostępnym szczepieniom ochronnym (np. tężec, dur brzuszny, WZW A i B).
2. Zapoznać się z instrukcją bhp postępowania z materiałem biologicznym, stosowania środków ochrony indywidualnej oraz metod dezynfekcji.
3. Ubrać się w odzież roboczą i ochronną przewidzianą do stosowania na tym stanowisku pracy.
4. Usunąć wszystkie zbędne przedmioty znajdujące się w miejscu pracy.

OGÓLNE ZASADY BHP PRACY I POSTĘPOWANIA Z MATERIAŁEM SKAŻONYM SZKODLIWYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

1. Unikać skaleczeń i nie narażać innych na skaleczenia.
2. Pracownicy z uszkodzoną skórą rąk i innych nieosłoniętych części ciała nie powinni wykonywać prac z materiałem skażonym szkodliwymi czynnikami biologicznymi.
3. Na stanowisku pracy przestrzegać zakazu jedzenia, picia, palenia, stosowania kosmetyków oraz przechowywania żywności.
4. Skażony biologicznie materiał składować w miejscach i pojemnikach przeznaczonych do tego celu odpowiednio oznakowanych znakiem o zagrożeniu biologicznym.
5. Utrzymywać w stałej czystości stanowisko pracy.
6. Przestrzegać podstawowych zasady higieny:
  - przed przerwą i po zakończeniu czynności należy myć ręce,
  - należy stosować środki czyszczenia, ochrony i pielęgnacji skóry,
  - należy oddzielnie przechowywać odzież prywatną i roboczą,
  - należy regularnie i w razie konieczności czyścić lub zmieniać odzież roboczą oraz środki ochrony indywidualnej.

CZYNNOŚCI PO ZAKOŃCZENIU PRACY

Po zakończeniu pracy należy:

1. Sprzątnąć stanowisko pracy (mycie, dezynfekcja).
2. Oczyszczyć używane środki ochrony indywidualnej i odłożyć je w miejsce ich przechowywania.
3. Upewnić się, czy pozostawione stanowisko i przyrządy pomocnicze nie stworzą żadnych zagrożeń dla otoczenia

ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH AWARYJNYCH STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIA DLA ŻYCIA LUB ZDROWIA PRACOWNIKÓW

1. W przypadku **zaktucia**:

- umyć ręce pod bieżącą wodą z płynnym mydłem (w razie braku wody można odkazić ręce preparatem antyseptycznym do higienicznego odkażania rąk),
- nie tamować upływu krwi (a nawet spowodować bardziej intensywne krwawienie),
- dużą ranę należy odkazić 3% roztworem wody utlenionej, małą odkazić roztworem alkoholowym (preparatem antyseptycznym do odkażania rąk),
- założyć jałowy opatrunek (najlepiej wodoodporny),
- skonsultować się z lekarzem (najlepiej specjalistą z zakresu chorób zakaźnych-procedura po ekspozycji Zarządzenie Nr 22/2009r. Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego).

2. W przypadku **zabrudzenia skóry** materiałem skażonym szkodliwymi czynnikami biologicznymi:

- usunąć materiał zakaźny z powierzchni skóry przy użyciu gazy lub innego materiału nasączonego środkiem antyseptycznym do odkażania rąk,
- miejsce ekspozycji umyć i zdezynfekować preparatem antyseptycznym.

3. W przypadku gdy materiał skażony szkodliwymi czynnikami biologicznymi dostanie się do **oczu**, należy przepłukać i przemyć oczy jałowym roztworem soli fizjologicznej lub czystą wodą przy otwartych powiekach.

4. W przypadku gdy materiał skażony szkodliwymi czynnikami biologicznymi dostanie się do **jamy ustnej**, należy:

- wypłukać materiał zakaźny,
- przepłukać jamę ustną wodą kilkanaście razy.

5. W przypadku ekspozycji na materiał skażony szkodliwymi czynnikami biologicznymi, w wyniku np.: rozlania, opryskania, rozsypania, rozbicia próbki lub innego pojemnika itp., należy:

- miejsce skażone natychmiast zalać środkiem dezynfekcyjnym,
- przykryć ligniną lub ręcznikiem papierowym na 15 minut,
- zebrać resztki w rękawiczkach do worka na materiały skażone,
- zmyć wodą i wysuszyć,
- rozbite szkło zebrać pęsetą do twardego pojemnika na ostre materiały zakaźne, pęsetę zdezynfekować,
- zdjąć rękawice i umyć ręce środkiem dezynfekcyjnym.

UWAGI KOŃCOWE

1. O każdym zauważonym wypadku lub innym zagrożeniu dla życia lub zdrowia ludzkiego należy niezwłocznie zawiadomić przełożonego oraz ostrzec współpracowników, a stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim wydarzył się wypadek.
2. W przypadku gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom, pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.

Opracował na podstawie:

- Zarządzeniem Nr 12/2011 Rektora PUM w Szczecinie z dnia 02 lutego 2011r. w sprawie wprowadzenia „Procedury postępowania z odpadami powstającymi w jednostkach organizacyjnych PUM w Szczecinie” oraz „Procedurę w sprawie ogólnych zasad bezpiecznej pracy z materiałem biologicznym w PUM w Szczecinie”
- Zarządzeniem Nr 22/2009 Rektora PUM w Szczecinie z dnia 27 marca 2009r. w sprawie wprowadzenia procedur po ekspozycji na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał (IPIM) dla pracowników i studentów PUM w Szczecinie
- Zarządzeniem Nr 26/2011 Rektora PUM w Szczecinie z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie wprowadzenia instrukcji udzielania pierwszej pomocy, postępowania w sytuacjach uwolnienia się do środowiska substancji niebezpiecznych oraz postępowania na wypadek awarii z udziałem czynnika biologicznego.

POMORSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY
W SZCZECINIE
INSPEKTORAT BHP
70-204 Szczecin, ul. Rybacka 1
tel +48 91 4800 753, fax +48 91 4800 792

SPECJALISTA
ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

mgr Lidia Komarzyńska

KANCLERZ
Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
w Szczecinie
mgr Małgorzata Czarniecka
ZATWIERDZAM